METİN ELOĞLU

Önce kadınlar

ADAM

©
Bu kitabın yayın hakları
ADAM YAYINCILIK A.Ş.'nindir.

Birinci Basım: Aralık 1984

Kapak Düzeni: Erkal Yavi

184.03.040.395.236

ADAM YAYINCILIK VE MATBAACILIK A.Ş. BÜYÜKDERE CADDESİ, ÜÇYOL MEVKİİ, NO:93 MASLAK - İSTANBUL
TEL: 176 23 30 (8 hat) TELG: ADAMYAY TELEKS: 26 534 rada tr

Metin Eloğlu

•

Önce Kadınlar

ADAM

(Boş sayfa)

YELDİRME

Evde bir kız türedi
Teyzemin gençliğini andıran
Yolup yolup savuruyor kendini
Güzel ki ne eşkiya
Gece demiyor gündüz demiyor
— azıcık ağlasa ya —
İkimize bakıp bakıp
Kırılıyor kahkahadan

Annem benden çok çektiydi
Gözleri senin kadar
Balıklama dalarım
Ama önce kadınlar

ÇIKRIK

Gülünecek ne var
Ağlanacak da

Evet buramıza geldi
Evet çirkin çok ayıp
Devetabanı elbet kurudu
Süs balıkları yürekli değil
Köpek daha memeli

Sırası gelmişken
Düşünmeli mi
Yoksa seninle şöyle bir çıkıp
İçmeli mi bir güzel

ÇİLLİ

Koşa koşa dönüyorum
Denize birileri dadanmış
Her düşe üşüşen şeyler

Yüzümü gözümü karanlıkta al basmış
Ve sığ sulara abanan
Hani şu içi içine sığmaz
Kaytan topaç kişiler

FESLEĞEN SUSUZ

Her Hindistan seyredilmiyor bu iğne deliğinden

Sonra sokağa çıktım
Yanıma para almamışım
Canım kozhelva çekiverdi birden
Çocukluk işte

Kızım gelinlik çağda
Diyor ki mektubunda
Baba iyileştin mi

Kapının anahtarı öbür pantolun cebinde
Bu mahallede çilingir de yok
İçerde elektirikler yanıyor musluk açık
Kedi aç

Eşiğe oturup hay akşam akşam

BONCUK BONCUK

Bir rüzgâr boncukları dağıttı
Toplayıp geceye dizdik
Güzelce uyudular erkenden
Şimdi sanki sabah ya
Masmavi bakınıyorlar uyku sersemi

Bitişik hamakta yine o rüzgâr

KONUK

Yalnız balık değil kuş da göğü iplemiyor
Ocakta ne var şimdi
Kaynayan mendiller ya da mercimek
Bulutlardaki tay gibi
Çiçekler de mi susuz
Sahi hiç safran görmediniz miydi
Tam da çatlayacak günü bulmuş kavanoz
Bugün gerçekten cumaysa
Tanrı da mı yok
Öyleyse kime havlıyor köpek

Şimdi durup dururken neyi çıtlatıyorsunuz
Pencereler perdeler iyi güzel de
Merdiven kaç basamak
Hani öbür ucu şu masmavi sicimin
Musluk mu damlıyor birileri mi ağlıyor yine

Bikoşu size geldiğimde

YUVAK

İnsanın kanı kurur

Sarılmış kalem-kâğıda
Yazıyor ha yazıyor
Kimi yerde
İnadına okunaksız yazıyor
Sonra karalıyor hepsini
Yırtıp atıyor

*

Bilebilseydik güvercinliğini

URGAN

Balçıkta serçeydiler
Bin bir kanatlı
Suskun sestiler o uğultuda
Yol-yordam yırtığını diken
İğneye ipektiler

Sen gibi çınlardı ötelerden
Tuğlada örste şayakta
Bir elif inceliktiler
İptiler uçurum çıkrığında
İncire balığa
Serpme zeytine seleydiler
Yoğurda sırlı çanak

Karalanıp yırtılmaz
Ne ateşe atsan yanar
Çirkefte hiç çürümez
Baktıkça okunaklı
Bir onur yazı gibi

Düşe kalka epey gittikti
Düş ışıltısında
Serinliğinde ot böcek insan
Sevi sevi

ÇENGEL

Ev inmeliydi ama içinde kuyusu vardı
Yıkılırken geçmişe
Önce o gömüldü sonra erik ağacı

Şimdi nerede bir kova görsem
Hele çengelli
İnsana başlarmış gibi
Ölümü sora sora

İNCELEN

Yoğa yakın azlıklardı
Hiçe pek bağlıyımdır
Elbet sana da

Dolaşık ipliğim göçük pazarda

SÜPÜRGE

İçime sinse miydi
Uzaklara yani sana gelirken
Beni haydi haydi süpürür
Saçaktaki sarmaşığı süpüren

AĞARDIKÇA

I

Keşişlemeden
Eskil kin yeşili yıkık
Esen ne
Bağrımızdaki o yetimi ağlatıp
Piçlemek gibi

II

Sık sık gocunurum
Hele şu yağmurda
Baldızım hamsi ayıklıyor garip
Birbirimize konuğuz
İn-cin yokken daha mı iyi
Yırtmaçlı gecelerde
Çünkü biz bir yalan söylersek
Bin söylüyor karşımızdaki

Yine de

III

Canım baldız gel öpüşelim
Caydım eve gidiyorum
Uzarsan mektup yazma

Pencereden su döken mi
Kim bilir hangi eşim

KURAK

Ayıboğan ellerden gelip
Ortalığı kolaçan ettiğimde
Yılanyastığı turp geven
Sinek yosun deve
Eril olsan ne yazar
Dişil olsan ne
Hangi susağa elatsan
Gidi Mervan

GÖÇ

Kedinin tırmaladığı gözlerimi dikerken
Kuş da yırtılıyor balık da
Taşınalım taşınalım
Denizi hiç görmeyen

ŞEYTANTIRNAĞI

Tırnaklarımı yerken küllendi ocak
Hani her şey kıskıvraktı
Artık yatsam iyi olacak

Güller var ya hani şu eski şeyler
Taa cehennemindibinden gelip
— açsam mı açmasam mı —
Kapıyı yumrukluyorlar

TOHUM

Günlerdir gülleri inceledim
Dersem yalan
Çocuklar bendeydi
Oğlan dedesini seviyor büyüğü
Kız daha insan

Dalmışım bir zahmet söyle
Güller mi incelenecekti
Sen mi önce

ZIP

Alını morunu bohçalayıp
Saksıdan tüyen çiçek
Yalınayak başıkabak
Denize indi
Bitişikteki kuşlarla

Tuhaf şeyler oluyor
Yarın perşembe gibi

YEĞEN

Bu çiçekler ağarmamış teyzesi
Su sulanmamış amcası kökler havada
Nar kabuksuz ayvanın çekirdeği yok
Haminnesi
İnsana binmiş bir azgın düve

Buralar neresi dayı

ER

Kim kime gerneşiyor
Küs ülke baharında

Hani şu sözünde duran kadınlar

ÜVEY

Akşamın sakırgası
Kanatsız iğdiş
Dizginler kimin elinde ki
Yumurtluyor çekirge

Bunu tutturdum şimdi de
Ben sırtüstü güz yüzükoyun
Çiftleşiyor muyuz ne

KÖZ

Sırça bir havanda
Tokmaksız dövülen
Seni avuçluyorum
Yaz dediğin nedir ki

Buz alsak buz dökünsek herkes kendi buzunda
Ölüp ölüp dirilsek
Diyor eskimo kedi

Veriver şu ekmeği
Açlığı da ölümü de hiç sevmem

KIZ

Bu kız da epey uzaktan gelmiş
Sarılıp sarılıp öpmüşler
Şimdi zaman durdu ya
Gözlerine hiç vurmuyor gençliği

Ağzımdan su içerken
Gıcırlı sakız çiğniyor
Çokbilmiş

GİDİ

Tırnaklarına bakamıyorum
İnsanın içi gıdıklandı mıydı
Sonra kendi tırnaklarıma

Eğer bu da sensen arabolayım

FAL

Evde sanki bir konuk
Ocağını cezvesini getirmiş
Telvedeki köpekle

Ben zaten yoğumdu
Ötesi fincan gece

LER LAR LİR

Baharın içine etti
Çiçeklerle keçiler
Geçip gitmiş geleceklerden
— sinirlenmesinler —
Kütükler kar suyunu iyice çekti

Kim kimin canından çok bezmiş ki
Şehlası aşınık göz
Harlı maltızların kapaksız tenceresini
Tarihsemez kimseler

MEŞİN

Akşamları çöp alan çocuk
— roman okuması ayıp mı —
Gözümün içine bakıyor

Kurbanlık sığırdan çalıp
Ateşe bir topak boynuzla deri attım
Başka ne denir ki
Bir de kestane tutuşturdum eline

Bana mı kendine mi kızıyorsun
Saçlarını yolarken
Roman roman bakışın o

KANKIRAN

Ortalığa ekmek dittim
Üfledim tabladaki külleri
Sahanları çerçeveleri kurukuruya oğmam
Seni sevmek değil de ne

Seni
— yolcuyum yaka/paça —
Bir daha görsem seni

AZICIK

İnsan kendini pek ödeyemiyor
Sen dur bende var

DİPÇİK

Hayrola akşam çakırlığında
Seni sevmek işten değil
Ocağı savurmadan
Patatesleri külden çek

Tüy bitti
İkimiz de dağbaşıyız
Av olsa da olmasa da
Boşluğa asılı tüfek

MAL

Hani kızlar kocaya vardıydı
Sen misin oğul
Ayaklarını çıkarma

Körüm kötürümüm tuttu mu dutlar
Bir öküz bir öküz bir öküz daha
Boynuz yaban kokuyorlar
Hangisi bizim

TORUNSUZ

Bozuk bir topacım var
Dura döne
Dura döne
Kuşlar otlarken denizde
O yorgun düşüyor yazık

(Boş sayfa)

ÜSKÜDARLAMA

a / Gerçekten seviyor musun
Güllerin soluğunu

Üsküdar kim biliyor musun

b / Ne yağmur diniyor ne ölüm ne de çarşı
Böylece kalsın
Böyle iki şak
Kepengi örtük
Üsküdar işi

c / Nasıl söylesem dullar
Bulutlar da ufacık
Süt taşadursun
Ayı oynatıyorlar
Üsküdar'dan aşağı
Ağlarken çoluk-çocuk

ç / Şu Üsküdar tütününden hazır caymışken
Yeminlere yaseminlere yazık
Bir ağızlık bir ağızlık daha
Her kuşa konarken gök
Daha mı lirik

d / Gün yarı gece yarı üstelik sitem
Ancak kabuk bağlanır
Hani herkes kaçtıydı
Sarkan kim pencereden

Üsküdar görmezlikten gelse de
Sevemem güvercinleri
Sen bana üşenirken

e / Çinisi çeşmesi leğende çitilenen
Sultantepe bu
Ayaklarım çiçekle yıkıyorlar

İyi ki geldin sen yokken
Öldük öldük dirildikti

Biz mi gitsek o mu gelse
— zembilinde neler var —
Üsküdar ödemeli

f / Hani şu nisan mıdır nedir
Hiçyoktan çıngar
Libadè'yi bilemem
Çilehane'de bensiz menekşe yoktur

g / Sanki bir külhan gelincik
Gözünü budaktan esirgemeyip
Meydan okuyor
'Gel Üsküdar ağabeyim kaşınma'
Ebegümecinin iri yapraklarından
Karısı dolma saracakmış akşama etli

ğ / Şu köşede kopuklar olacaktı
— Yol yakınken gittiler
Bir de eski eylül vardı gözleri dolu
— Öldü mü kaldı mı kimse bilmiyor

h / Zamanın ağarışı şöyle
Harem'den balığa çıktık
O gençliğine ağlayadursun
Göz gözü görmüyordu
Önümüz yaz dedimse de
Cıgarayı söndürmeden
Denize atıvermiş
Ortalığı bürüyen keçe yosun kokusu
Neyi niçin sevdiğimi hiç bilemeden

i / Sabahın kışlasında
Konup kalkıyor yürek
İçin için yuvalanan kırlangıç sesi
Bu kaçıncı bozarmak
Selimiye bindokuzyüzbilmemkaç

1 / Sen şimdi efendi efendi git
Horhor'da elini yüzünü yıka
Selamsız'da oyuncakçı Kıyamet vardır
— azıcık seni andırır —
Bir de ona sor
'Kör müsün sağır mısın' diyorsa
Üstelemeden gel

j / Yeniler belki bilmez
Her sandal yanaşamaz Üsküdar'a
Ah Ahmediye kılıklım ah
Ah bu kaçıncı kızın Bülbüldere'si
Ay batarken hiçyoktan
Başıbozuk candarmalar

k / Kana kana karanlıkta
Gel kardeşim Üsküdar
Hadi bize gidelim
Helvanı al gömleğini çekele içini dök
Usunu sıyır hadi bize gidelim
Yalnızlık az sonra damlar

1 / Ah şu Usküdar huyum
Bırak ben imzalarım
Öküzbaş çividiyle
Bir de resmini yapmalı bunun

m / Kendini veryansın ediyordu
Seherde kollarımda bahardı
Kızkulesi'ne yakındık
İçine uzanıp sızaraktan
'Hiç ölmesek' diyordu
Baldıranın tarihiyse memleket

n / Şu seninle yaşıt kuyruksuz uçurtmayı
Kendini nasıl kundakladığını da
Anlatsana çişim var

Yoo yalnız Üsküdar değil
Ne zaman bir bulut batsa

(Boş sayfa)

'SENİ SEVEN ÖLDÜ GEL GEL'

(Boş sayfa)

IS

— Buradan geçen bir balık gördünüz mü
— Hangi eylülde
— Geçen yaz
— Tüyleri hâlâ uçuşuyor işte

ÇİLLİ

İçimde hep o işlek tığ
'Ben sağken'liği oyalıyor
Oysa gözlerimi silkseler
Varım yoğum sapır sapır

ÖRTÜK

Erkence kaçacaklar
Ne de bir güz soluğu
Geride ancak
Taşlaşan kök
Körelmiş nacak
Derlerdi de

Başka kimse yok

SOY

Dün oğlumla rastlaştık
O süt alıyordu ben rakı
Bir üst sokakta oturuyormuş
İyi iyi
Saçları mı dökülüyormuş ne
Bakkal kalabalıktı

SAP SAP

Kerevete kaykılıp
Biyudum bişey içip
Eski günleri anıp
Cumhuriyet imzalı

Sen niye aldatasın
Benden bana yâdigâr
Saksıdaki naneler

MARSIK

Yaz yattı
Bitti güzel
Batımlık gemilerde
Bir sevda ki siğiyor
Senden daha incecik
Küpeşteye serenden
Ay sızsa usulcacık

KEMİKSİZ

A canım erkek tavus
Kuyruğunu güdecek
Havva'sız kaburgası
Avucumu yalıyor her gece
Sonsuzluğa güvercin
Nuh'tan kalma kıkırdak

DAM

Karşı damdaki adam
Dişi leyleği kovalıyor
— insan neler neler bilmiyor ki —
Gün yılığı bir kertenkelenin
Apışında umulmadık o kene
— ya da bana öyle geliyor —
Örümceğin ensesinde sinekler

MAĞARA

Biz gençliğimizi tattık da
Seni pek bilemedik
Şimdi kendi kanını emiyor
Yavru bir yarasa
Sanki suda uçları
Köpürürken karanlık

O da haklı
Benim gibi
Memeden kesilmiş çocuk

ÇIRAK

Dağda deniz kovalıyorum
Altımda o hayvan gemi
Katırtırnaklarını güden

İnsan acemiliği işte
Ha sen ölmüşsün
Ha ben

MOSMOR

Sevenin de
Sevdiğini sananın da
Umanın da
Ateşe yakın bir pösteki serip
Odunu peyniriyle
Beni bekleyenin de

KUMUYLA

Güngörmüşlüğünle
Gelirken elma getir
Ağacını da sök

Gelir misin nesin
Öne dolaş
Elmalar çürümeden
Kapı ardına kadar açık

DÖŞEK

Kendi nasıl söylesin
Yastıkaltına pusla bırakmış
Yedekleyip ölümü

Gömebildiler mi acaba
Çift yorganla da üşüyorum
Leylaksız edemezdi
Hiç

PÜSKÜLLÜ HUNİ

Doğmasına doğdum da
Sonra nasıl yaşadım öldüm mü
Kime sorsam bilmiyor
Sen içimde gezerken

Defolup gidelim mi
Gök daha mıhlanmadan

İÇİNDEKİLER

ÖNCE KADINLAR	7
Yeldirme	7
Çıkrık	8
Çilli	9
Fesleğen Susuz	10
Boncuk Boncuk	11
Konuk	12
Yuvak	13
Urgan	14
Çengel	16
İncelen	17
Süpürge	18
Ağardıkça	19
Kurak	22
Göç	23
Şeytantırnağı	24
Tohum	25
Zıp	26
Yeğen	27
Er	28
Üvey	29
Köz	30
Kız	31
Gidi	32

Fal 33
Ler Lar Lir 34
Meşin 35
Kankıran 36
Azıcık 37
Dipçik 38
Mal 39
Torunsuz 40

ÜSKÜDARLAMA 41

'SENİ SEVEN ÖLDÜ GEL GEL' 61

Is 63
Çilli 64
Örtük 65
Soy 66
Sap Sap 67
Marsık 68
Kemiksiz 69
Dam 70
Mağara 71
Çırak 72
Mosmor 73
Kumuyla 74
Döşek 75
Püsküllü Huni 76